

**กลยุทธ์การบริหารความเสี่ยงที่ส่งผลต่อความอยู่รอดขององค์กร :
การศึกษาเชิงประจักษ์ของวิสาหกิจชุมชนในจังหวัดเลย**

**Risk Management Strategy Influencing on Organizational Survival:
An Empirical Study of Community Enterprises in Loei Province**

กานต์ธีรา พละบุตร

Kantheera Palabud

Received : June 11, 2019 Revised : July 10, 2019 Accepted : August 6, 2019

บทคัดย่อ

การศึกษานี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษากลยุทธ์การบริหารความเสี่ยงที่ส่งผลต่อความอยู่รอดขององค์กร ซึ่งเป็นการศึกษาเชิงประจักษ์ของวิสาหกิจชุมชนในจังหวัดเลย โดยอาศัยปัจจัยต่าง ๆ ได้แก่ ความคิดสร้างสรรค์ขององค์กร ความยืดหยุ่นขององค์กร นวัตกรรมองค์กร และความสำเร็จขององค์กร เพื่อก่อให้เกิดความอยู่รอดขององค์กร โดยจะใช้ การวิเคราะห์ถดถอยวิธีกำลังสองน้อยที่สุด (OLS Regression) ในการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปร และใช้ข้อมูลจากวิสาหกิจชุมชนในจังหวัดเลย จำนวน 110 แห่ง ผลการศึกษพบว่า ทั้ง 10 มิติของกลยุทธ์การบริหารความเสี่ยงของวิสาหกิจชุมชน ส่งผลกระทบเชิงบวกต่อผลการดำเนินงานของวิสาหกิจชุมชนทั้งสิ้น และที่ส่งผลกระทบเชิงบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติมากที่สุด คือ ชีตความสามารถด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ รองลงมา คือ บรรยากาศองค์กร ประสิทธิภาพทางธุรกิจ และความพร้อมของทรัพยากรขององค์กร กลยุทธ์การบริหารความเสี่ยงส่งผลกระทบต่อความสามารถขององค์กรที่จะตอบสนองต่อการดำเนินงานและวัตถุประสงค์เชิงกลยุทธ์ขององค์กร

คำสำคัญ : กลยุทธ์การบริหารความเสี่ยง ความคิดสร้างสรรค์ขององค์กร ความยืดหยุ่นขององค์กร นวัตกรรมองค์กร ความสำเร็จขององค์กร และความอยู่รอดขององค์กร

* ผู้ช่วยศาสตราจารย์ สาขาวิชาการจัดการ คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏเลย

* Assistant Professor, Department of Management, Faculty of Management Science, Loei Rajabhat University

Abstract

The purpose of this study was to examine risk management strategy influencing on organizational survival: an empirical study of community enterprises in Loei through the consequential factors, namely, organizational creativity, organizational flexibility, organizational innovation and organizational success in order to achieve organizational survival. OLS regression analysis is use to analyze the relationships among these variables by using data from 110 community enterprises in Loei. The result indicated that 10 dimensions of factors that affect the success of risk management strategy of community enterprise. The results have a positive impact on the performance of all community enterprises and that has the most significant positive impact is the information technology competency, followed by the organizational climate, business experience and organizational resource readiness. Risk management strategy influencing on capability or organization, and respond to the operation and strategic objective of organization.

Keyword : Risk Management Strategy, Organizational Creativity, Organizational Flexibility, Organizational Innovation, Organizational Success, Organizational Survival

1. บทนำ

ในปัจจุบันนี้ การทำงานจะมีความเป็นนามธรรมสลับซับซ้อนมากขึ้น ซึ่งเรียกว่าเป็นยุคโลกาภิวัตน์ (Globalization) ส่งผลทำให้มีการติดต่อระหว่างประเทศ จนกลายเป็นโลกไร้พรมแดน ซึ่งต้องใช้ภูมิปัญญาและความสามารถอย่างมากจากผู้ปฏิบัติงานเพื่อให้ธุรกิจสามารถดำเนินการต่อไปได้ องค์กรต้องพยายามสร้างศักยภาพและความสามารถของบุคลากรในหน่วยงานเพื่อเพิ่มการแข่งขันในด้านต่าง ๆ ได้ ประกอบกับในช่วงหลายปีที่ผ่านมาประเทศไทยได้เผชิญกับวิกฤตเศรษฐกิจหลายครั้งทำให้รัฐบาลต้องพยายามหาแนวทางในการกำหนดยุทธศาสตร์ของประเทศให้มีความสามารถในการแข่งขันที่สูงขึ้นและมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น พร้อมทั้งให้สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงของเศรษฐกิจโลกด้วย รัฐบาลได้มีการกำหนดกรอบยุทธศาสตร์การพัฒนาเศรษฐกิจโดยมองภาพของเศรษฐกิจอย่างเป็นระบบและมีเป้าหมายที่จะรักษาไว้ซึ่งการเติบโตของเศรษฐกิจอย่างมีคุณภาพและเสถียรภาพ โดยเน้นความสมดุลระหว่างการพัฒนาเศรษฐกิจระดับฐานราก และการสร้างความเชื่อมโยงเศรษฐกิจภายในประเทศกับเศรษฐกิจโลก รัฐบาลได้หาทางที่จะสร้างรายได้ให้กับประชาชนและประเทศชาติ โดยต้องหาทางเปลี่ยนมุมมองในชุมชนให้เห็นว่าสิ่งที่ตนมีอยู่นั้น คือทรัพย์สินที่มีราคาสามารถเพิ่มรายได้ หากรู้จักการจัดการกับทรัพย์สินนั้นอย่างชาญฉลาด (ธงพล พรหมสาขา ณ สกลนคร และ อุทิศ สังขรัตน์, 2556 : 1)

วิสาหกิจชุมชนเป็นอีกแนวทางหนึ่งที่จะช่วยแก้ปัญหาความยากจนของประชาชนและเป็นแนวทางที่สร้างเศรษฐกิจ สังคม และชุมชนให้มีความยั่งยืน เพราะเป็นการส่งเสริมให้ชุมชนรู้จักใช้ทรัพยากรท้องถิ่น ทำให้พวกเขาสามารถพึ่งพาตนเองระยะยาวได้อย่างมั่นคง จากผลการศึกษาของ ธงพล พรหมสาขา ณ สกลนคร และอุทิศ สังขรัตน์ (2556 : 56-57) พบว่า ปัจจัยทางด้านการเมือง ปัจจัยทางด้านเศรษฐกิจ และปัจจัยทางด้านสังคม เอื้ออำนวยต่อผู้ประกอบการวิสาหกิจชุมชน ส่วนปัจจัยทางด้านเทคโนโลยี และปัจจัยทางนิเวศวิทยา เป็นปัจจัยที่เป็นอุปสรรคต่อการดำเนินงาน ในด้านปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินงานของวิสาหกิจชุมชน มีดังนี้ ปัญหาด้านการตลาด ปัญหาด้านบัญชี และการเงิน ปัญหาด้านการผลิต ปัญหาด้านการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ ปัญหาด้านการออกแบบผลิตภัณฑ์ และปัญหาด้านทุนการผลิต โดยแนวทางการพัฒนาการดำเนินงานของวิสาหกิจชุมชน หน่วยงานภาครัฐเป็นหน่วยงาน

สำคัญของการพัฒนาวิสาหกิจชุมชน ทั้งในด้านการให้ความรู้ การพัฒนาทักษะด้านต่าง ๆ การสนับสนุนด้านการตลาด และการกำหนดระเบียบต่าง ๆ เพื่อสนับสนุนวิสาหกิจชุมชน

จะเห็นได้ว่าถ้าหากวิสาหกิจชุมชนต้องการที่จะประสบความสำเร็จในการดำเนินงานจะต้องประกอบไปด้วยปัจจัยทางด้านการบริหารจัดการหลาย ๆ ด้าน ซึ่งปัจจัยที่สำคัญอีกด้านหนึ่งที่ต้องให้ความสำคัญคือ การบริหารความเสี่ยง โดยการบริหารความเสี่ยงได้มีการนำขึ้นมาเป็นประเด็นที่น่าสนใจทั้งในภาครัฐและภาคอุตสาหกรรม และด้วยความคิดริเริ่มของภาคเอกชนที่จะปรับปรุงความเสี่ยง และระบบควบคุมภายในที่ได้รับการสะท้อนโดยการกระตุ้นเตือนที่คล้ายกันของการเปลี่ยนแปลงในภาครัฐในการกำกับดูแลด้านการบริหารความเสี่ยงว่าเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการบริหารเชิงกลยุทธ์ โครงสร้างของระบบการควบคุมบริหารความเสี่ยงเหมาะสมกับรูปแบบทั่วไป ที่แสดงให้เห็นว่าการควบคุมจะขึ้นอยู่กับนโยบายของรัฐบาล สารสนเทศและเทคโนโลยีสื่อสาร และขนาดขององค์กร (Szczepanski and Swiatowiec-Szczepanska, 2012 : 1)

ดังนั้น เพื่อให้กระบวนการในการบริหารความเสี่ยงของวิสาหกิจชุมชนประสบความสำเร็จ ผู้วิจัยจึงสนใจศึกษากลยุทธ์การบริหารความเสี่ยงที่ส่งผลต่อความอยู่รอดขององค์กรซึ่งเป็นการศึกษาเชิงประจักษ์ของวิสาหกิจชุมชนในจังหวัดเลย เนื่องจากจังหวัดเลยเป็นอีกหนึ่งจังหวัดที่เป็นเมืองท่องเที่ยว เป็นแหล่งอนุรักษ์วัฒนธรรมที่งดงามหลากหลายรูปแบบ ซึ่งยุทธศาสตร์การพัฒนาจังหวัดเลย จะประกอบไปด้วยประเด็นการพัฒนาสังคม คุณภาพชีวิต และเศรษฐกิจพอเพียง เพื่อให้ประชาชนมีคุณภาพชีวิตที่ดี มีครอบครัวอบอุ่นและมีค่านิยมที่เหมาะสมในการดำเนินชีวิตตามแนวเศรษฐกิจพอเพียง การพัฒนาศักยภาพทรัพยากรทางการท่องเที่ยวให้ได้มาตรฐาน เพื่ออุตสาหกรรมการท่องเที่ยวสามารถสร้างงานและสร้างรายได้สู่ชุมชน รวมถึงการเสริมสร้างความสัมพันธ์ไทย-ลาว ในระดับท้องถิ่นและรักษาความมั่นคง โดยวิสัยทัศน์ของจังหวัดเลยคือ เมืองน่าอยู่ เมืองแห่งการท่องเที่ยวและลงทุน ภายใต้การพัฒนาที่ยั่งยืน (สำนักงานเลขาธิการคณะกรรมการส่งเสริมวิสาหกิจชุมชน จังหวัดเลย, 2554) จากประเด็นยุทธศาสตร์การพัฒนาจังหวัดเลย และวิสัยทัศน์ของจังหวัดเลย ทำให้จังหวัดเลยให้ความสำคัญกับการส่งเสริมและสนับสนุนวิสาหกิจชุมชน เพื่อที่จะสร้างรายได้ให้แก่ประชาชนในเขตพื้นที่จังหวัดเลย พร้อมทั้งพัฒนาขีดความสามารถ ทักษะ และกระบวนการในการผลิตสินค้าหรือบริการให้เกิดเป็นอาชีพที่จะสร้างความมั่นคงให้แก่ครอบครัวและชุมชน วิสาหกิจชุมชนจังหวัดเลยมีทั้งสิ้น 1,617 แห่ง อยู่ในระดับดี 416 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 25.73 ระดับปานกลาง 790 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 48.85 และระดับปรับปรุง 411 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 25.42 จากรายงานของสำนักงานบริหารมาตรฐานผลิตภัณฑ์ชุมชน สำนักงานมาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม (2558 : 1-11) พบว่าวิสาหกิจชุมชนจังหวัดเลยได้รับการรับรองคุณภาพผลิตภัณฑ์ชุมชน เพียง 182 รายการ ซึ่งพบว่าสภาพปัญหาและความต้องการของวิสาหกิจชุมชนประกอบด้วย การขาดความรู้ด้านเทคโนโลยีการผลิต การบริหารองค์กร การจัดทำบัญชี การตลาด ตลาดประกันราคาเงินทุน และแหล่งเงินทุน จึงทำให้ผู้วิจัยสนใจศึกษากลยุทธ์การบริหารความเสี่ยงเพื่อนำมาใช้ในการพัฒนาวิสาหกิจชุมชนในจังหวัดเลยให้ประสบความสำเร็จในการดำเนินงาน และทำงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ และประสิทธิผล ต่อไป

2. เอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้องและสมมติฐานในการวิจัย

วัตถุประสงค์หลักของการวิจัย มีดังนี้

1. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างแต่ละมิติของกลยุทธ์การบริหารความเสี่ยงที่มีอิทธิพลต่อความคิดสร้างสรรค์ขององค์กร ความยืดหยุ่นขององค์กร นวัตกรรมองค์กร ความสำเร็จขององค์กร และความอยู่รอดขององค์กร
2. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ของความคิดสร้างสรรค์ขององค์กรที่มีอิทธิพลต่อ ความสำเร็จขององค์กร

3. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ของความยืดหยุ่นขององค์กรที่มีอิทธิพลต่อความสำเร็จขององค์กร
4. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ของนวัตกรรมองค์กรที่มีอิทธิพลต่อความสำเร็จขององค์กร
5. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ของความสำเร็จขององค์กรที่มีอิทธิพลต่อความอยู่รอดขององค์กร

การทบทวนวรรณกรรมและการพัฒนาสมมติฐาน (Literature Reviews and Hypotheses Developments)

1. กลยุทธ์การบริหารความเสี่ยง (Risk Management Strategy)

กลยุทธ์การบริหารความเสี่ยง หมายถึง กระบวนการในการลดโอกาสที่จะเกิดความผิดพลาด ความเสียหาย การรั่วไหล การสูญเปล่า หรือเหตุการณ์ที่ไม่พึงประสงค์ที่ทำงานไม่ประสบความสำเร็จตามวัตถุประสงค์ และเป้าหมายที่กำหนด (Rodriguez and Edwards, 2011: 162) การศึกษาในครั้งนี้ ผู้วิจัยจะพยายามเชื่อมโยงกลยุทธ์การบริหารความเสี่ยงกับผลการดำเนินงานขององค์กร ประกอบด้วย ความคิดสร้างสรรค์ขององค์กร ความยืดหยุ่นขององค์กร นวัตกรรมองค์กร ความสำเร็จขององค์กร และความอยู่รอดขององค์กร ดังที่แสดงในภาพที่ 1

1.1 ความเป็นผู้ประกอบการ (Entrepreneurship : ENP) เป็นการกระทำหรือพฤติกรรมที่มีลักษณะความคิดริเริ่มของบุคลากรในองค์กรในการดำเนินการสิ่งใหม่ ๆ ให้เกิดขึ้นโดยปราศจากการร้องขอ มีการเปิดกว้างและยอมรับฟังความคิดเห็นของบุคลากร ผลักดันให้บุคลากรนำเสนอแนวคิดและวิธีการดำเนินงานใหม่ ๆ ส่งเสริมให้บุคลากรมีส่วนร่วมในการเสนอวิธีการและแนวทางในการทำงาน รวมถึงมุ่งเน้นในการกำหนดกระบวนการดำเนินงานในรูปแบบใหม่ ๆ เพื่อให้องค์กรประสบความสำเร็จ (Arnold et al., 2011) จึงนำไปสู่การพัฒนาสมมติฐานที่ 1a-e ดังนี้

H1 : ความเป็นผู้ประกอบการส่งผลเชิงบวกต่อ a) ความคิดสร้างสรรค์ขององค์กร b) ความยืดหยุ่นขององค์กร c) นวัตกรรมองค์กร d) ความสำเร็จขององค์กร และ e) ความอยู่รอดขององค์กร

1.2 การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ (Knowledge Sharing : KNM) เป็นการกระจาย การเผยแพร่ หรือการถ่ายโอนความรู้ต่าง ๆ แก่บุคลากรทั่วทั้งองค์กร ให้มีความสำคัญกับการฝึกอบรม การทำกิจกรรมต่าง ๆ ร่วมกัน รวมถึงการส่งเสริมให้มีการใช้เทคโนโลยีที่ทันสมัยในการเผยแพร่ และถ่ายโอนความรู้ต่าง ๆ ทั่วทั้งองค์กร เพื่อให้การดำเนินงานบรรลุเป้าหมาย (Nonaka, 1994 และ Slater and Narver, 1995) จึงนำไปสู่การพัฒนาสมมติฐานที่ 2a-e ดังนี้

H2 : การแลกเปลี่ยนเรียนรู้มีอิทธิพลเชิงบวกต่อ a) ความคิดสร้างสรรค์ขององค์กร b) ความยืดหยุ่นขององค์กร c) นวัตกรรมองค์กร d) ความสำเร็จขององค์กร และ e) ความอยู่รอดขององค์กร

1.3 ความสามารถในการประยุกต์ (Application : APP) เป็นปัจจัยสำคัญที่ส่งผลต่อการค้นหาวิธีการใหม่ ๆ ในการปฏิบัติงาน การค้นหานวัตกรรม และวิธีการแก้ไขปัญหาทางธุรกิจทั้งในปัจจุบันและอนาคต มุ่งเน้นความคิดสร้างสรรค์ใหม่ ๆ รวมถึงการทำให้เกิดการเรียนรู้จากความผิดพลาดของตนเองในอดีต เพื่อนำมาเป็นข้อมูลในการปรับปรุง พัฒนาการปฏิบัติงานให้ดียิ่งขึ้น (Grant, 1996) จึงนำไปสู่การพัฒนาสมมติฐานที่ 3a – 3e ดังนี้

H3 : ความสามารถในการประยุกต์มีอิทธิพลเชิงบวกต่อ a) ความคิดสร้างสรรค์ขององค์กร b) ความยืดหยุ่นขององค์กร c) นวัตกรรมองค์กร d) ความสำเร็จขององค์กร และ e) ความอยู่รอดขององค์กร

1.4 คุณลักษณะเชิงรุกขององค์กร (Proactive of Organization : PRP) เป็นการแสดงความปรารถนาที่จะพัฒนาองค์กรให้เกิดความเจริญเติบโต อยู่รอด และมั่นคง ส่งเสริมให้มีการพัฒนาทักษะและการสร้างความรู้แก่บุคลากรอย่างต่อเนื่อง มุ่งมั่นบริหารจัดการความเชื่อเก่า ๆ ของบุคลากรที่ไม่สอดคล้องกับสถานการณ์ปัจจุบัน รวมทั้งขับเคลื่อนกระบวนการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นอย่างเป็นระบบเพื่อให้องค์กรสามารถพัฒนาการดำเนินงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ (Arnold et al., 2011) จึงนำไปสู่การพัฒนาสมมติฐานที่ 4a – 4e ดังนี้

H4 : คุณลักษณะเชิงรุกขององค์กรมีอิทธิพลเชิงบวกต่อ a) ความคิดสร้างสรรค์ขององค์กร b) ความยืดหยุ่นขององค์กร c) นวัตกรรมองค์กร d) ความสำเร็จขององค์กร และ e) ความอยู่รอดขององค์กร

1.5 การปรับมุมมองระบบการดำเนินงาน (Adaptive System Perspective : ASP)

เป็นการเชื่อมั่นว่าการมีระบบการทำงานที่ดีจะช่วยเพิ่มประสิทธิภาพการดำเนินงาน เน้นการพัฒนาระบบการดำเนินงานที่สอดคล้องกับสถานการณ์ในปัจจุบัน สนับสนุนให้มีการลงทุนในการจัดระบบการดำเนินงานที่ดี และการบูรณาการระบบต่าง ๆ เข้าด้วยกัน เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการดำเนินงาน (Chirico, 2008 และ Zahara, Neubaum and Larrenta, 2007) จึงนำไปสู่การพัฒนาสมมติฐานที่ 5a – 5e ดังนี้

H5 : การปรับมุมมองระบบการดำเนินงานมีอิทธิพลเชิงบวกต่อ a) ความคิดสร้างสรรค์ขององค์กร b) ความยืดหยุ่นขององค์กร c) นวัตกรรมองค์กร d) ความสำเร็จขององค์กร และ e) ความอยู่รอดขององค์กร

1.6 วิสัยทัศน์องค์กรการปรับเปลี่ยน (Transformational Organizational Vision : TOV)

เป็นการเชื่อมั่นว่าการกำหนดแนวทาง วิธีการในการดำเนินงานให้สอดคล้องกับสถานการณ์จะทำให้เกิดประสิทธิภาพในการดำเนินงาน ส่งเสริมให้มีการพัฒนาระบบการจัดทำข้อมูลที่มีประสิทธิภาพ สนับสนุนให้มีช่องทางการสื่อสารภายในองค์กรที่หลากหลาย และส่งเสริมให้บุคลากรเกิดแรงบันดาลใจในการทำงาน เพื่อให้การดำเนินงานเกิดประสิทธิภาพ และประสิทธิผลสูงสุด (Danish et al., 2013) จึงนำไปสู่การพัฒนาสมมติฐานที่ 6a – 6e ดังนี้

H6 : วิสัยทัศน์องค์กรการปรับเปลี่ยนมีอิทธิพลเชิงบวกต่อ a) ความคิดสร้างสรรค์ขององค์กร b) ความยืดหยุ่นขององค์กร c) นวัตกรรมองค์กร d) ความสำเร็จขององค์กร และ e) ความอยู่รอดขององค์กร

1.7 ขีดความสามารถด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ (Information Technology Competency : ITC)

เป็นการเชื่อมั่นว่าการมีเทคโนโลยีสารสนเทศที่ทันสมัยและมีศักยภาพจะช่วยทำให้การบริหารงานเกิดประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น สนับสนุนให้บุคลากรในองค์กรมีการเรียนรู้ในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศใหม่ ๆ อย่างต่อเนื่อง ให้มีความสำคัญกับการพัฒนาการลงทุนทางด้านเทคโนโลยีสารสนเทศอย่างต่อเนื่อง และผลักดันให้มีการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในทุกกิจกรรมขององค์กร เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพในการดำเนินงานสูงสุด (Quaadgras, Weill and Ross, 2014) จึงนำไปสู่การพัฒนาสมมติฐานที่ 7a – 7e ดังนี้

H7 : ขีดความสามารถด้านเทคโนโลยีสารสนเทศมีอิทธิพลเชิงบวกต่อ a) ความคิดสร้างสรรค์ขององค์กร b) ความยืดหยุ่นขององค์กร c) นวัตกรรมองค์กร d) ความสำเร็จขององค์กร และ e) ความอยู่รอดขององค์กร

1.8 ประสบการณ์ทางธุรกิจ (Business Experience : BEX) เป็นการเชื่อมั่นว่าความรู้และความสามารถในการดำเนินงานทางธุรกิจในอดีต จะช่วยให้กิจการมีการวางแผนการดำเนินงานขององค์กรได้อย่างดี และมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น ส่งเสริมให้บุคลากรนำประสบการณ์ที่ดีในอดีตมาปรับประยุกต์ใช้เพื่อให้การดำเนินงานในปัจจุบันบรรลุเป้าหมายได้ดียิ่งขึ้น สนับสนุนให้มีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับลูกค้า และคู่แข่งในอดีต มาเป็นข้อมูลในการวางแผน และกำหนดแนวทางในการดำเนินงานในปัจจุบัน รวมทั้งส่งเสริมให้พนักงานนำผลการดำเนินงานในอดีตที่ประสบความสำเร็จมาปรับใช้เป็นแนวทางในการดำเนินงานในปัจจุบันได้อย่างเหมาะสม (Amdam, 2014 และ Thomke, 2013) จึงนำไปสู่การพัฒนาสมมติฐานที่ 8a – 8e ดังนี้

H8 : ประสบการณ์ทางธุรกิจมีอิทธิพลเชิงบวกต่อ a) ความคิดสร้างสรรค์ขององค์กร b) ความยืดหยุ่นขององค์กร c) นวัตกรรมองค์กร d) ความสำเร็จขององค์กร และ e) ความอยู่รอดขององค์กร

1.9 ความพร้อมของทรัพยากรขององค์กร (Organizational Resource Readiness : ORR)

เป็นการเชื่อมั่นว่าการมีทรัพยากรที่เพียงพอพร้อม จะทำให้การบริหารงานประสบความสำเร็จได้ง่ายยิ่งขึ้น รวมถึง

ทรัพยากรบุคคลโดยสนับสนุนให้บุคลากรเข้าร่วมฝึกอบรมอย่างต่อเนื่อง ซึ่งจะช่วยให้การบริหารงานต่าง ๆ บรรลุเป้าหมายได้ดียิ่งขึ้น และมุ่งเน้นให้มีการลงทุนและพัฒนาทางด้านเทคโนโลยีอย่างต่อเนื่อง รวมไปถึงการจัดสรรงบประมาณในกิจกรรมต่าง ๆ อย่างเต็มที่ และเพียงพอ เพื่อให้การดำเนินงานในทุกกิจกรรมประสบความสำเร็จตามเป้าหมายที่วางไว้ (Tan and Yoo, 2013 และ Shirazi, Mortazavi and Azad, 2011) จึงนำไปสู่การพัฒนาสมมติฐานที่ 9a – 9e ดังนี้

H9 : ความพร้อมของทรัพยากรขององค์กรมีอิทธิพลเชิงบวกต่อ a) ความคิดสร้างสรรค์ขององค์กร b) ความยืดหยุ่นขององค์กร c) นวัตกรรมองค์กร d) ความสำเร็จขององค์กร และ e) ความอยู่รอดขององค์กร

1.10 บรรยากาศองค์กร (Organizational Climate : ORC) เป็นการส่งเสริมให้บุคลากรมีการปรับตัวให้สอดคล้องกับสถานการณ์ต่าง ๆ เพื่อเป็นการรองรับสถานการณ์ต่าง ๆ ที่ไม่แน่นอน มุ่งเน้นในการจัดการดำเนินงานให้มีความยืดหยุ่น เพื่อให้สามารถปรับเปลี่ยน และสอดคล้องกับสถานการณ์การแข่งขันได้เป็นอย่างดี สนับสนุนให้บุคลากรทำความเข้าใจและวิเคราะห์ถึงความเสี่ยง ความไม่แน่นอนที่เกิดขึ้นในอนาคต เพื่อนำมาเป็นข้อมูลในการปรับการวางแผนในการทำงานให้มีประสิทธิภาพ และเชื่อมั่นว่าการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นทั้งปัจจัยภายในและภายนอก จะทำให้บุคลากรเกิดความเข้มแข็งในการปฏิบัติงานมากยิ่งขึ้น และทำให้ผลการดำเนินงานมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น (Smith and McKeen, 2012 และ Capek, 2013) จึงนำไปสู่การพัฒนาสมมติฐานที่ 10a – 10e ดังนี้

H10 : บรรยากาศองค์กรมีอิทธิพลเชิงบวกต่อ a) ความคิดสร้างสรรค์ขององค์กร b) ความยืดหยุ่นขององค์กร c) นวัตกรรมองค์กร d) ความสำเร็จขององค์กร และ e) ความอยู่รอดขององค์กร

2. ความคิดสร้างสรรค์ขององค์กร (Organizational Creativity : OCR)

เป็นความสามารถที่จะพัฒนาความคิดที่มีทั้งความแปลกใหม่ และเป็นประโยชน์ เกี่ยวกับผลิตภัณฑ์ ขั้นตอน และกระบวนการ ทั้งในระยะสั้น และระยะยาว สามารถสร้างคุณค่าของกระบวนการการผลิตที่ใหม่ ทันสมัย และมีประโยชน์ต่อองค์กร สามารถพัฒนาและปรับปรุงกระบวนการบริหารจัดการขององค์กรร่วมกันซึ่งสอดคล้องกับสถานการณ์ในปัจจุบัน รวมถึงสามารถพัฒนาความสามารถ ศักยภาพ และเทคโนโลยีใหม่ ๆ ที่เกิดประโยชน์แก่องค์กรได้อย่างต่อเนื่อง (Amabile, 1979, Oldham and Cummings, 1996 และ Andersen, Kragh and Lettl, 2013) จึงนำไปสู่การพัฒนาสมมติฐานที่ 11 ดังนี้ H11 : ความคิดสร้างสรรค์ขององค์กรส่งผลเชิงบวกต่อความสำเร็จขององค์กร

3. ความยืดหยุ่นขององค์กร (Organizational Flexibility : ORF)

เป็นความสามารถในการปรับตัวให้สอดคล้องกับสถานการณ์ต่าง ๆ ได้อย่างรวดเร็ว และสร้างโอกาสจากการเปลี่ยนแปลงต่าง ๆ ให้มีประสิทธิภาพ สามารถตอบสนองต่อสถานการณ์ต่าง ๆ ได้ทันทั่วทั้ง และดำเนินงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ สามารถตอบสนองเชิงกลยุทธ์ในลักษณะเชิงรุกต่อภัยคุกคามต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นทั้งภายในและภายนอกองค์กรได้อย่างมีประสิทธิภาพ รวมถึงสามารถสร้างโอกาสทางการตลาดโดยปราศจากข้อผูกมัดใด ๆ และปรับเปลี่ยนการดำเนินงานให้เหมาะสมกับสภาพแวดล้อมที่เปลี่ยนแปลงตลอดเวลาได้อย่างมีประสิทธิภาพ (Ionescu, Cornescu and Druica, 2012 และ Nadkarni and Hermann, 2010) จึงนำไปสู่การพัฒนาสมมติฐานที่ 12 ดังนี้

H12 : ความยืดหยุ่นขององค์กรส่งผลเชิงบวกต่อความสำเร็จขององค์กร

4. นวัตกรรมองค์กร (Organizational Innovation : ORI)

กิจการมีผลิตภัณฑ์ ขั้นตอน และกระบวนการในการดำเนินงานที่ใหม่ และทันสมัย ซึ่งสามารถเพิ่มประสิทธิภาพในการดำเนินงานขององค์กรได้มากยิ่งขึ้น มีกระบวนการผลิตที่ใหม่ และทันสมัย ซึ่งสามารถเพิ่มผลผลิตที่มีคุณภาพให้แก่องค์กรได้มากยิ่งขึ้น มีระบบการบริหารจัดการองค์กรที่ทันสมัย สามารถดำเนินการได้บรรลุเป้าหมายขององค์กร รวมทั้งมีเทคโนโลยีใหม่ ๆ และทันสมัย ซึ่งสอดคล้องกับสถานการณ์การดำเนินงาน และสถานการณ์การแข่งขันใน

ปัจจุบันและอนาคต และช่วยเพิ่มประสิทธิภาพในการดำเนินงานให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น (Damanpour, 1991 และ Cheung et al., 2006) จึงนำไปสู่การพัฒนาสมมติฐานที่ 13 ดังนี้ H13 : นวัตกรรมองค์กรส่งผลเชิงบวกต่อความสำเร็จขององค์กร

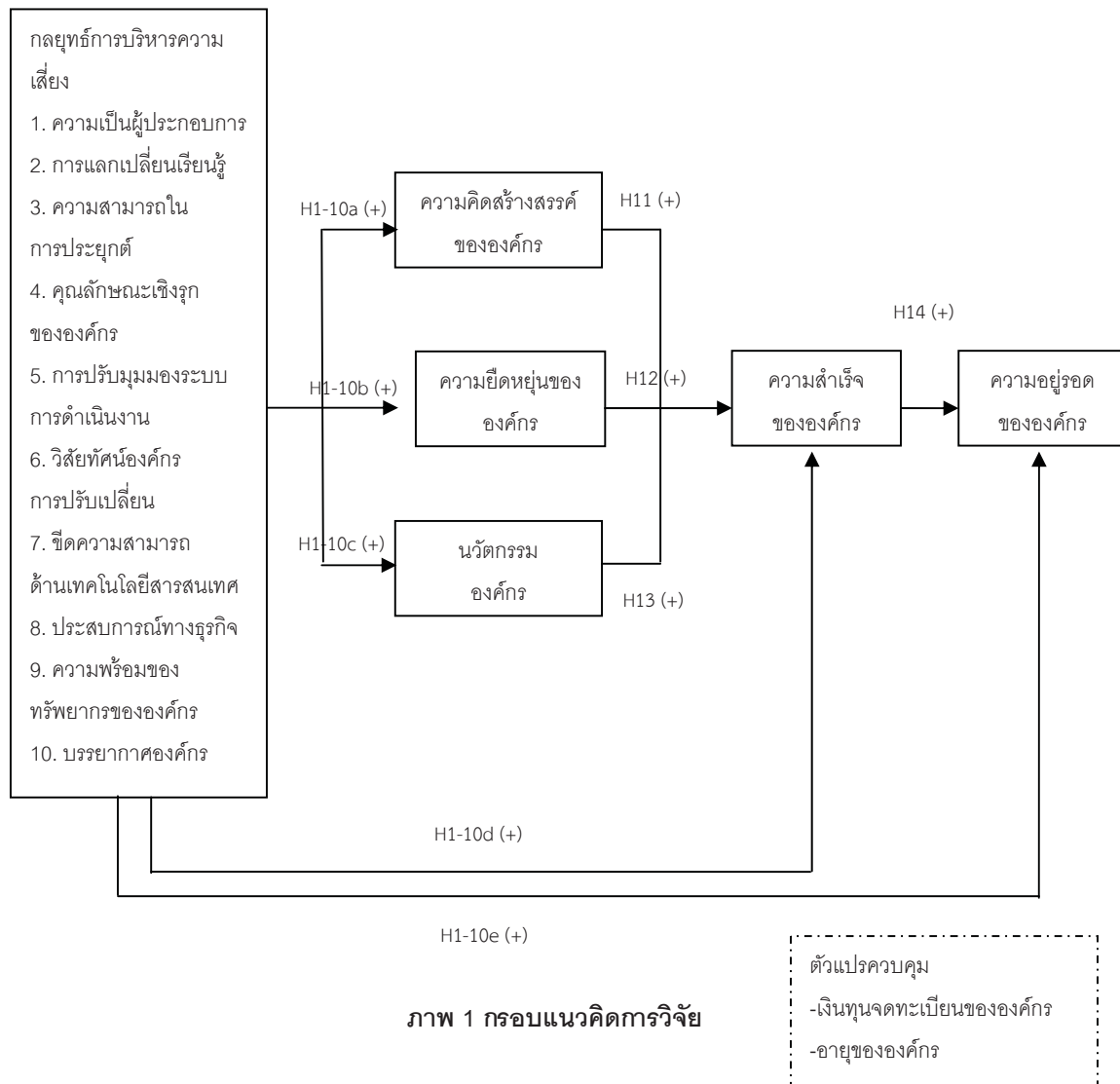
5. ความสำเร็จขององค์กร (Organizational Success : ORS)

กิจการสามารถรักษาลูกค้า และมีความเป็นเลิศในด้านนวัตกรรม การดำเนินงาน และการเงิน มีอัตราการเจริญเติบโตอย่างต่อเนื่องของสินทรัพย์ ยอดขาย และการทำกำไร มีอัตราการเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่องของส่วนแบ่งทางการตลาดและลูกค้าใหม่ รวมถึงมีกระบวนการดำเนินธุรกิจภายใน การเรียนรู้ และการเติบโตของธุรกิจอย่างต่อเนื่อง สม่ำเสมอ และมีประสิทธิภาพ (Cadez and Guilding, 2008 และ Chalatharawat and Ussahawanitchakit, 2009) จึงนำไปสู่การพัฒนาสมมติฐานที่ 14 ดังนี้ H14 : ความสำเร็จขององค์กรส่งผลเชิงบวกต่อความอยู่รอดขององค์กร

6. ความอยู่รอดขององค์กร (Organizational Survival : OSV)

กิจการมั่นใจว่ากิจการจะสามารถอยู่ได้ภายใต้สถานการณ์การแข่งขันทั้งในปัจจุบันและอนาคต มีการพัฒนาด้านเทคโนโลยี นวัตกรรม และความคิดที่แปลกใหม่อย่างต่อเนื่อง ซึ่งสอดคล้องกับสถานการณ์การแข่งขันทั้งในปัจจุบันและอนาคต มีผลการดำเนินงานทั้งในด้านการเงิน และด้านอื่น ๆ ที่ดีขึ้นอย่างต่อเนื่อง ซึ่งสามารถเป็นแรงผลักดันให้การดำเนินงานมีประสิทธิภาพทั้งในปัจจุบันและอนาคต รวมถึงเมื่อเทียบกับคู่แข่ง ทั้งในปัจจุบันและอนาคต กิจการมั่นใจว่ากิจการจะสามารถต่อสู้และแข่งขันกับคู่แข่งได้เป็นอย่างดี และมีผลการดำเนินงานที่มีประสิทธิภาพ (Pansuppawatt and Ussahawanitchakit, 2011)

รูปแบบการวิจัยในครั้งนี้จะแสดงให้เห็นในภาพ 1 ซึ่งจะแสดงให้เห็นถึงมิติของกลยุทธ์การบริหาร ความเสี่ยงที่ส่งผลต่อความคิดสร้างสรรค์ขององค์กร ความยืดหยุ่นขององค์กร นวัตกรรมองค์กร ความสำเร็จขององค์กร และความอยู่รอดขององค์กร

ภาพ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

3. วิธีการดำเนินการวิจัย

3.1 กระบวนการและวิธีการเลือกกลุ่มตัวอย่าง

เนื่องจากจังหวัดเลยเป็นอีกหนึ่งจังหวัดที่เป็นเมืองท่องเที่ยว เป็นแหล่งอนุรักษ์วัฒนธรรมที่ดึงดูดนักท่องเที่ยวมากมาย รูปแบบ ซึ่งยุทธศาสตร์การพัฒนาจังหวัดเลย จะประกอบไปด้วยประเด็นการพัฒนาสังคม คุณภาพชีวิตและเศรษฐกิจพอเพียง เพื่อให้ประชาชนมีคุณภาพชีวิตที่ดี มีครอบครัวอบอุ่นและมีค่านิยมที่เหมาะสมในการดำเนินชีวิตตามแนวเศรษฐกิจพอเพียง การพัฒนาศักยภาพทรัพยากรทางการท่องเที่ยวให้ได้มาตรฐาน เพื่ออุตสาหกรรมการท่องเที่ยวสามารถสร้างงานและสร้างรายได้สู่ชุมชน รวมถึงการเสริมสร้างความสัมพันธ์ไทย-ลาว ในระดับท้องถิ่นและรักษาความมั่นคง โดยวิสัยทัศน์ของจังหวัดเลยคือ เมืองน่าอยู่ เมืองแห่งการท่องเที่ยวและลงทุน ภายใต้การพัฒนาที่ยั่งยืน (สำนักงานเลขาธิการคณะกรรมการส่งเสริมวิสาหกิจชุมชน จังหวัดเลย, 2554) จากประเด็นยุทธศาสตร์การพัฒนาจังหวัดเลย และวิสัยทัศน์ของจังหวัดเลย ทำให้จังหวัดเลยให้ความสำคัญกับการส่งเสริมและสนับสนุนวิสาหกิจชุมชน เพื่อที่จะสร้างรายได้ให้แก่ประชาชนในเขตพื้นที่จังหวัดเลย พร้อมทั้งพัฒนาขีดความสามารถ ทักษะ และกระบวนการ

ในการผลิตสินค้าหรือบริการให้เกิดเป็นอาชีพที่จะสร้างความมั่นคงให้แก่ครอบครัวและชุมชน วิสาหกิจชุมชนจังหวัดเลย มีทั้งสิ้น 1,617 แห่ง อยู่ในระดับดี 416 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 25.73 ระดับปานกลาง 790 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 48.85 และระดับปรับปรุง 411 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 25.42 จากรายงานของสำนักงานบริหารมาตรฐานผลิตภัณฑ์ชุมชน สำนักงานมาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม (2558 : 1-11) พบว่าวิสาหกิจชุมชนจังหวัดเลยได้รับการรับรองคุณภาพ ผลิตภัณฑ์ชุมชน เพียง 182 รายการ ซึ่งพบว่าสภาพปัญหาและความต้องการของวิสาหกิจชุมชน ประกอบด้วย การขาดความรู้ด้านเทคโนโลยีการผลิต การบริหารองค์กร การจัดทำบัญชี การตลาด ตลาดประกันราคา เงินทุน และ แหล่งเงินทุน จึงทำให้ผู้วิจัยสนใจที่จะศึกษากลยุทธ์การบริหารความเสี่ยงที่ส่งผลต่อความอยู่รอดของวิสาหกิจชุมชน ในจังหวัดเลย โดยทำการเก็บข้อมูลจากวิสาหกิจชุมชนในระดับดีและได้รับการรับรองคุณภาพผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม จำนวน 177 แห่ง (สำนักงานบริหารมาตรฐานผลิตภัณฑ์ชุมชน สำนักงานมาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม, 2558) เก็บได้จริง 110 แห่ง วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลจะใช้วิธีการส่งแบบสอบถามทางไปรษณีย์ จำนวน 177 ชุด และผู้ให้ ข้อมูลสำคัญ (Key informants) คือ ประธานกรรมการหรือรองประธานกรรมการวิสาหกิจชุมชน การเก็บข้อมูลจะมี ระยะเวลาดำเนินการเก็บข้อมูลประมาณ 6 สัปดาห์ โดยจะแบ่งออกเป็น 2 ช่วง คือ ช่วงที่ 1 สัปดาห์ที่ 1-3 หลังส่ง แบบสอบถามแล้วจะรอแบบสอบถามตอบกลับ ใน 3 สัปดาห์นี้มีแบบสอบถามที่ไม่มีผู้รับ ย้ายที่อยู่ และปิดกิจการ กลับคืนมาจำนวนทั้งสิ้น 20 ชุด และได้แบบสอบถามกลับมาทั้งสิ้น 95 ชุด ช่วงที่ 2 สัปดาห์ที่ 4-6 จะเริ่มทำการติดตาม แบบสอบถาม โดยการโทรศัพท์ในส่วนที่มีเบอร์โทร เพื่อขอขอบคุณและติดตามแบบสอบถามซึ่งทำให้ได้แบบสอบถาม กลับคืนมาเพิ่มเติมอีก 20 ชุด ดังนั้นจำนวนแบบสอบถามที่ได้กลับคืนมามีจำนวนทั้งสิ้น 115 ชุด แต่ไม่สมบูรณ์จำนวน 5 ชุด จึงทำให้มีแบบสอบถามที่ใช้ได้ทั้งสิ้น 110 ชุด คิดเป็นอัตราการตอบสนอง 62.15% ซึ่งสามารถเป็นตัวแทนของ ประชากรทั้งหมดได้ ตามการอ้างอิงของ Aaker Kumar และ Day (2001) ที่ระบุว่าการส่งแบบสอบถามทางไปรษณีย์ ที่ปราศจากการติดตามหรือมีการติดตามไม่ทั่วถึงสามารถยอมรับได้ที่ 20% ของประชากรทั้งหมด และได้ทำการ ทดสอบ non-response bias เปรียบเทียบการตอบก่อนและหลัง ของผู้ตอบแบบสอบถาม ซึ่งผลการทดสอบ t-test พบว่าไม่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติระหว่างผู้ตอบแบบสอบถามในช่วงต้นและปลาย (Armstrong and Overton, 1979)

3.2 ตัวแปรตาม (Dependent Variable)

แต่ละตัวแปรจะถูกวัดโดยมาตราส่วนประมาณค่า (Likert Scale) ตั้งแต่ 1 (ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง) ถึง 5 (เห็นด้วยอย่างยิ่ง) ได้ทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องกับ ความอยู่รอดขององค์กร (Organizational Survival : OSV) จะเป็นตัวแปรที่ทำให้กิจการมั่นใจว่ากิจการจะสามารถอยู่ได้ภายใต้สถานการณ์การแข่งขันทั้งในปัจจุบันและอนาคต มีการพัฒนาด้านเทคโนโลยี นวัตกรรม และความคิดที่แปลกใหม่อย่างต่อเนื่อง (Pansupawatt and Ussahawanitchakit, 2011) จะวัดโดยข้อคำถาม 4 ข้อ

3.3 ตัวแปรอิสระ (Independent Variable)

3.3.1 กลยุทธ์การบริหารความเสี่ยง (Risk Management Strategy) เป็นตัวแปรสำคัญของการวิจัยนี้ โดยจะ ประกอบด้วยมิติทั้ง 10 มิติ (Dimensions) ลำดับแรก คือ การเป็นผู้ประกอบการ (Entrepreneurship : ENP) จะวัดโดยระดับของการกระทำหรือความรับผิดชอบที่มีลักษณะเป็นผู้ประกอบการ เป็นความคิดริเริ่มของบุคลากรใน องค์กรในการดำเนินการสิ่งใหม่ ๆ ให้เกิดขึ้นโดยปราศจากการร้องขอ มีการเปิดกว้างและยอมรับความคิดเห็นของ บุคลากร ผลักดันให้บุคลากรนำเสนอแนวคิดและวิธีการดำเนินงานใหม่ ๆ (Arnold et al., 2011) โครงสร้างนี้จะวัด โดยใช้ข้อคำถาม 4 ข้อ ลำดับที่สอง คือ การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ (Knowledge Sharing : KNM) วัดโดยระดับของผล

การกระจาย การเผยแพร่ หรือการถ่ายโอนความรู้ต่าง ๆ แก่บุคลากรทั่วทั้งองค์กร ให้ความสำคัญกับการฝึกอบรม การทำกิจกรรมต่าง ๆ ร่วมกัน (Nonaka, 1994 และ Slater and Narver, 1995) โครงสร้างนี้จะวัดโดยใช้ข้อคำถาม 4 ข้อ ลำดับที่สาม คือ ความสามารถในการประยุกต์ (Application : APP) วัดจากระดับของผลการค้นหาวิธีการใหม่ ๆ ในการปฏิบัติงาน การค้นหานวัตกรรม และวิธีการแก้ไขปัญหาทางธุรกิจทั้งในปัจจุบันและอนาคต (Grant, 1996) โครงสร้างนี้จะวัดโดยใช้ข้อคำถาม 4 ข้อ ลำดับที่สี่ คือ คุณลักษณะเชิงรุกขององค์กร (Proactive of Organization : PRP) วัดจากระดับของผลของการพัฒนาองค์กรให้เกิดความเจริญเติบโต อยู่รอดและมั่นคง ส่งเสริมให้มีการพัฒนาทักษะและการสร้างความรู้แก่บุคลากรอย่างต่อเนื่อง มุ่งมั่นขจัดความเชื่อเก่า ๆ ของบุคลากรที่ไม่สอดคล้องกับสถานการณ์ปัจจุบัน (Arnold et al., 2011) โครงสร้างนี้จะวัดโดยใช้ข้อคำถาม 4 ข้อ ลำดับที่ห้า คือ การปรับมุมมองระบบ การดำเนินงาน (Adaptive System Perspective : ASP) วัดโดยระดับของการพัฒนาระบบการดำเนินงานที่สอดคล้องกับสถานการณ์ในปัจจุบัน สนับสนุนให้มีการลงทุนในการจัดระบบการดำเนินงานที่ดี และการบูรณาการระบบต่าง ๆ เข้าด้วยกัน (Chirico, 2008 และ Zahara, Neubaum and Larrenta, 2007) โครงสร้างนี้จะวัดโดยใช้ข้อคำถาม 4 ข้อ ลำดับที่หก คือ วิสัยทัศน์องค์กรการเปลี่ยนแปลง (Transformational Organizational Vision : TOV) วัดจากระดับของวิธีการในการดำเนินงานให้สอดคล้องกับสถานการณ์ ทำให้เกิดประสิทธิภาพในการดำเนินงาน ส่งเสริมให้มีการพัฒนาระบบการจัดทำข้อมูลที่มีประสิทธิภาพ สนับสนุนให้มีช่องทางการสื่อสารภายในองค์กรที่หลากหลาย (Danish et al., 2013) โครงสร้างนี้จะวัดโดยใช้ข้อคำถาม 4 ข้อ ลำดับที่เจ็ด คือ ชีตความสามารถด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ (Information Technology Competency : ITC) วัดจากระดับของการมีเทคโนโลยีสารสนเทศที่ทันสมัยและมีศักยภาพ ที่จะช่วยทำให้การบริหารงานเกิดประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น สนับสนุนให้บุคลากรในองค์กรมีการเรียนรู้ในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศใหม่ ๆ อย่างต่อเนื่อง (Quaadgras, Weill and Ross, 2014) โครงสร้างนี้จะวัดโดยใช้ข้อคำถาม 4 ข้อ ลำดับที่แปด คือ ประสบการณ์ทางธุรกิจ (Business Experience : BEX) วัดจากระดับของความสามารถในการดำเนินงานทางธุรกิจในอดีต ที่จะช่วยทำให้กิจการมีการวางแผนการดำเนินงานขององค์กรได้อย่างดีและมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น ส่งเสริมให้บุคลากรนำประสบการณ์ที่ดีในอดีตมาปรับประยุกต์ใช้เพื่อให้การดำเนินงานในปัจจุบันบรรลุเป้าหมายได้ดียิ่งขึ้น (Amdam, 2014 และ Thomke, 2013) โครงสร้างนี้จะวัดโดยใช้ข้อคำถาม 4 ข้อ ลำดับที่เก้า คือ ความพร้อมของทรัพยากรขององค์กร (Organizational Resource Readiness : ORR) จะวัดจากระดับของทรัพยากรที่มีเพียงพอ ที่จะทำให้การบริหารงานประสบความสำเร็จได้ง่ายยิ่งขึ้น (Tan and Yoo, 2013 และ Shirazi, Mortazavi and Azad, 2011) โครงสร้างนี้จะวัดโดยใช้ข้อคำถาม 4 ข้อ และลำดับที่สิบ คือ บรรยากาศองค์กร (Organizational Climate : ORC) จะวัดจากระดับของการส่งเสริมให้บุคลากรมีการปรับตัวให้สอดคล้องกับสถานการณ์ต่าง ๆ เพื่อเป็นการรองรับสถานการณ์ต่าง ๆ ที่ไม่แน่นอน มุ่งเน้นในการจัดการดำเนินงานให้มีความยืดหยุ่นเพื่อให้สามารถปรับเปลี่ยน และสอดคล้องกับสถานการณ์การแข่งขันได้เป็นอย่างดี (Smith and McKeen, 2012 และ Capek, 2013) โครงสร้างนี้จะวัดโดยใช้ข้อคำถาม 4 ข้อ

3.3.2 ความคิดสร้างสรรค์ขององค์กร (Organizational Creativity : ORC) จากระดับของผลการพัฒนาความคิดของพนักงานที่มีทั้งความแปลกใหม่และเป็นประโยชน์เกี่ยวกับผลิตภัณฑ์ ขั้นตอนและกระบวนการในการทำงาน (Amabile, 1979; Oldham & Cummings, 1996) โครงสร้างนี้จะวัดโดยใช้ข้อคำถาม 4 ข้อ

3.3.3 ความยืดหยุ่นขององค์กร (Organizational Flexibility : ORF) จากระดับผลการดำเนินงานขององค์กร ในการดำเนินการหรือตอบสนองได้อย่างรวดเร็วในสภาพแวดล้อมการแข่งขันที่เปลี่ยนแปลงตลอดจนตอบสนองกลยุทธ์

ใหม่ ๆ ในเชิงรุกต่อยุทธศาสตร์และโอกาสทางการตลาดโดยไม่มีข้อผูกมัด (Ionescu, Cornescu and Druica, 2012 และ Nadkarni and Hermann, 2010) โครงสร้างนี้จะวัดโดยใช้ข้อคำถาม 4 ข้อ

3.3.4 นวัตกรรมองค์กร (Organizational Innovation : ORI) จากระดับผลการยอมรับอุปกรณ์ ระบบ นโยบาย โครงการ กระบวนการ ผลิตภัณฑ์ หรือบริการใหม่ ๆ แก่องค์กร และยอมรับวิธีการใหม่ ๆ ขององค์กรในการจัดการธุรกิจในการทำงานและในความสัมพันธ์ระหว่างบริษัทกับตัวแทนภายนอก (Damanpour, 1991; Cheung et al., 2006) โครงสร้างนี้จะวัดโดยใช้ข้อคำถาม 4 ข้อ

3.3.5 ความสำเร็จขององค์กร (Organizational Success : OSC) จะวัดจากระดับของความสามารถในการรักษาลูกค้า และมีความเป็นเลิศในด้านนวัตกรรม การดำเนินงานและการเงิน มีอัตราการเจริญเติบโตอย่างต่อเนื่องของสินทรัพย์ ยอดขาย และการทำกำไร (Cadez and Guilding, 2008 และ Chalatharawat and Ussahawanitchakit, 2009) โครงสร้างนี้จะวัดโดยใช้ข้อคำถาม 4 ข้อ

4. ตัวแปรควบคุม (Control Variables)

ตัวแปรควบคุม ประกอบด้วย เงินทุนจดทะเบียนขององค์กร (Organizational Capital : OCP) จะวัดจากเงินหรือทรัพย์สินที่ลงทุน องค์กรที่มีเงินลงทุนสูงอาจจะมีอำนาจมากขึ้นในตลาดและมีข้อได้เปรียบด้านตำแหน่งทางการตลาดมากกว่าคู่แข่งที่มีเงินลงทุนต่ำกว่าที่องค์กร (Leiblein et al., 2002) ดังนั้น เงินลงทุนขององค์กรจะเป็นตัวแปรดัมมี่ (Dummy variable) ประกอบด้วย 0 (เงินลงทุนไม่เกิน 100,000 บาท) และ 1 (เงินลงทุนมากกว่า 100,000 บาท) และ อายุขององค์กร (Organizational Age : OAG) จะวัดจากจำนวนปีที่วิสาหกิจชุมชนดำเนินงาน ซึ่งองค์กรที่มีระยะเวลาในการดำเนินงานที่ยาวนานอาจจะมีอำนาจทางการตลาดมากกว่าองค์กรที่มีการดำเนินงานที่สั้นกว่า (Baden-Fuller and Volberda, 1997) ดังนั้น อายุขององค์กรจะเป็นตัวแปรดัมมี่ (Dummy variable) ประกอบด้วย 0 (อายุไม่เกิน 10 ปี) และ 1 (อายุมากกว่า 10 ปี)

5. ค่าความเชื่อมั่น และความเที่ยงตรง (Reliability and Validity)

ความเชื่อมั่น (Reliability) จะวัดจากค่า Cronbach alpha coefficients โดยจะต้องมีค่ามากกว่า 0.70 (Hair, Babin and Anderson, 2010) และในการทดสอบความเที่ยงตรงของข้อมูลในแบบสอบถามจะใช้ Exploratory Factor Analysis (EFA) ในการวัด โดยค่า Factor loading ของแต่ละตัวแปรจะต้องมากกว่า 0.50 โดย Cut-off score จะมากกว่า 0.40 (Nunnally and Bernstein, 1994) ตารางที่ 1 จะแสดงผลของค่า Factor loadings และ Cronbach's alpha coefficients สำหรับ multiple-items scales ที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ ซึ่งจากการทดสอบพบว่า ค่า Factor loadings จะอยู่ระหว่าง 0.726 – 0.938 ซึ่งมากกว่า 0.50 (Nunnally and Bernstein, 1994) และค่า Cronbach's alpha coefficients จะอยู่ระหว่าง 0.863 – 0.937 ซึ่งมากกว่า 0.70 (Hair, Babin and Anderson, 2010) จึงทำให้เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยมีความเที่ยงตรงและน่าเชื่อถือ

ตาราง 1 ผลของการวัดค่าความเที่ยงตรงของตัวแปร (Validation) และ ค่าความเชื่อมั่น (Reliability)

ตัวแปร	ค่าน้ำหนักองค์ประกอบ (Factor Loadings)	ค่าความเชื่อมั่น (Cronbach's Alpha Coefficient)
ความเป็นผู้ประกอบการ (ENP)	0.778 - 0.901	0.874
การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ (KNM)	0.847 - 0.938	0.904
ความสามารถในการประยุกต์ (APP)	0.726 - 0.933	0.884
คุณลักษณะเชิงรุกขององค์กร (PRP)	0.806 - 0.891	0.863
การปรับมุมมองระบบการดำเนินงาน (ASP)	0.789 - 0.915	0.882
วิสัยทัศน์องค์กรการปรับเปลี่ยน (TOV)	0.795 - 0.900	0.875
ขีดความสามารถด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ (ITC)	0.801 - 0.930	0.907
ประสบการณ์ทางธุรกิจ (BEX)	0.878 - 0.917	0.921
ความพร้อมของทรัพยากรขององค์กร (ORR)	0.841 - 0.917	0.903
บรรยากาศองค์กร (ORC)	0.825 - 0.913	0.883
ความคิดสร้างสรรค์ขององค์กร (OCR)	0.866 - 0.933	0.919
ความยืดหยุ่นขององค์กร (ORF)	0.818 - 0.930	0.911
นวัตกรรมองค์กร (ORI)	0.841 - 0.903	0.906
ความสำเร็จขององค์กร (OSC)	0.776 - 0.919	0.937
ความอยู่รอดขององค์กร (OSV)	0.777 - 0.870	0.936

6. สถิติที่ใช้ (Statistical Techniques)

ในการศึกษาครั้งนี้จะใช้การวิเคราะห์ถดถอยวิธีกำลังสองน้อยที่สุด (Ordinary Least Squares Regression) ในการทดสอบสมมติฐาน โดย OLS Regression จะเหมาะสมต่อการใช้ตรวจสอบความสัมพันธ์ของสมมติฐานที่ตั้งไว้ (Hair, Babin and Anderson, 2010) ในการศึกษาครั้งนี้จะมีรูปแบบความสัมพันธ์ ดังต่อไปนี้

$$\text{Equation 1: } \text{OCR} = \alpha_1 + \beta_1 \text{ENP} + \beta_2 \text{KNM} + \beta_3 \text{APP} + \beta_4 \text{PRP} + \beta_5 \text{ASP} + \beta_6 \text{TOV} + \beta_7 \text{ITC} + \beta_8 \text{BEX} + \beta_9 \text{ORR} + \beta_{10} \text{ORC} + \beta_{11} \text{OCP} + \beta_{12} \text{OAG} + \epsilon_1$$

$$\text{Equation 2: } \text{ORF} = \alpha_2 + \beta_{13} \text{ENP} + \beta_{14} \text{KNM} + \beta_{15} \text{APP} + \beta_{16} \text{PRP} + \beta_{17} \text{ASP} + \beta_{18} \text{TOV} + \beta_{19} \text{ITC} + \beta_{20} \text{BEX} + \beta_{21} \text{ORR} + \beta_{22} \text{ORC} + \beta_{23} \text{OCP} + \beta_{24} \text{OAG} + \epsilon_2$$

$$\text{Equation 3: } \text{ORI} = \alpha_3 + \beta_{25} \text{ENP} + \beta_{26} \text{KNM} + \beta_{27} \text{APP} + \beta_{28} \text{PRP} + \beta_{29} \text{ASP} + \beta_{30} \text{TOV} + \beta_{31} \text{ITC} + \beta_{32} \text{BEX} + \beta_{33} \text{ORR} + \beta_{34} \text{ORC} + \beta_{35} \text{OCP} + \beta_{36} \text{OAG} + \epsilon_3$$

$$\text{Equation 4: } \text{OSC} = \alpha_4 + \beta_{37} \text{ENP} + \beta_{38} \text{KNM} + \beta_{39} \text{APP} + \beta_{40} \text{PRP} + \beta_{41} \text{ASP} + \beta_{42} \text{TOV} + \beta_{43} \text{ITC} + \beta_{44} \text{BEX} + \beta_{45} \text{ORR} + \beta_{46} \text{ORC} + \beta_{47} \text{OCP} + \beta_{48} \text{OAG} + \epsilon_4$$

$$\text{Equation 5: } \text{OSV} = \alpha_5 + \beta_{49} \text{ENP} + \beta_{50} \text{KNM} + \beta_{51} \text{APP} + \beta_{52} \text{PRP} + \beta_{53} \text{ASP} + \beta_{54} \text{TOV} + \beta_{55} \text{ITC} + \beta_{56} \text{BEX} + \beta_{57} \text{ORR} + \beta_{58} \text{ORC} + \beta_{59} \text{OCP} + \beta_{60} \text{OAG} + \epsilon_5$$

$$\text{Equation 6: } \text{OSC} = \alpha_6 + \beta_{61} \text{OCR} + \beta_{62} \text{ORF} + \beta_{63} \text{ORI} + \beta_{64} \text{OCP} + \beta_{65} \text{OAG} + \varepsilon_6$$

$$\text{Equation 7: } \text{OSV} = \alpha_7 + \beta_{66} \text{FSC} + \beta_{67} \text{OCP} + \beta_{68} \text{OAG} + \varepsilon_7$$

4. ผลลัพธ์การวิจัยและการอภิปรายผล

ตาราง 2 จะแสดงค่าความสัมพันธ์ของตัวแปรโดยใช้สถิติเชิงพรรณนาและเมทริกซ์ความสัมพันธ์สำหรับตัวแปรทั้งหมด โดยจะดูว่ามีปัญหา ภาวะร่วมของตัวแปรในตัวแบบเส้นตรง (multicollinearity) หรือไม่ ซึ่งจากผลการศึกษา ตัวแปรทั้งหมดจะมีค่าความสัมพันธ์ (Correlation coefficients) น้อยกว่า 0.80 และค่า VIF (Variance Inflation Factors) น้อยกว่า 10 จึงทำให้ไม่เกิดปัญหาภาวะร่วมของตัวแปรในตัวแบบเส้นตรง (multicollinearity) ของตัวแปรอิสระในโมเดลนี้ (Hair, Babin and Anderson, 2010) ค่า VIF ที่ใช้ในการตรวจสอบปัญหาภาวะร่วมของตัวแปรในตัวแบบเส้นตรง (multicollinearity) ระหว่างตัวแปรอิสระจะมีค่าอยู่ระหว่าง .487 - .797 ต่ำ 10 ดังนั้นจึงไม่เกิดปัญหาภาวะร่วมของตัวแปรในตัวแบบเส้นตรง (multicollinearity) ในการศึกษาครั้งนี้

ตาราง 2 ค่าความสัมพันธ์ของตัวแปร (Correlation Matrix)

Variables	ENP	KNM	APP	PRP	ASP	TOV	ITC	BEX	ORR	ORC	OCR	ORF	ORI	OSC	OSV	OAG	OCP
MEAN	4.311	4.282	4.364	4.230	4.266	4.305	4.218	4.259	4.189	4.230	4.273	4.252	4.118	4.175	4.222	-	-
S.D.	.574	.641	.621	.635	.685	.655	.754	.703	.778	.687	.678	.773	.739	.848	.735	-	-
ENP	1.000																
KNM	.650**	1.000															
APP	.590**	.766**	1.000														
PRP	.487**	.605**	.716**	1.000													
ASP	.536**	.674**	.700**	.694**	1.000												
TOV	.605**	.746**	.747**	.694**	.683**	1.000											
ITC	.530**	.692**	.702**	.777**	.626**	.771**	1.000										
BEX	.597**	.688**	.703**	.741**	.696**	.742**	.732**	1.000									
ORR	.548**	.593**	.650**	.658**	.740**	.643**	.681**	.662**	1.000								
ORC	.581**	.687**	.671**	.666**	.664**	.732**	.762**	.780**	.660**	1.000							
OCR	.601**	.617**	.684**	.621**	.700**	.696**	.687**	.726**	.649**	.697**	1.000						
ORF	.647**	.631**	.649**	.686**	.702**	.754**	.772**	.729**	.716**	.755**	.684**	1.000					
ORI	.497**	.654**	.614**	.630**	.617**	.739**	.719**	.668**	.721**	.744**	.713**	.750**	1.000				
OSC	.563**	.681**	.666**	.646**	.678**	.740**	.772**	.781**	.697**	.793**	.718**	.784**	.797**	1.000			
OSV	.594**	.654**	.683**	.665**	.653**	.693**	.780**	.686**	.709**	.771**	.760**	.782**	.784**	.796**	1.000		
OAG	.058	.037	.606	.053	.148	.175	.121	.106	.168	.120	.094	.146	.125	.157	.169	1.000	
OCP	.245**	.196*	.074	.049	.174	.124	.069	.065	.128	.043	.125	.104	.032	.065	.076	.193	1.000

***P<0.01, **P<0.05, *P<0.10

ตาราง 3 พบว่า 10 สมมติฐานจะมุ่งไปที่ความสัมพันธ์ระหว่างกลยุทธ์การบริหารความเสี่ยงที่ส่งผลต่อความอยู่รอดขององค์กร ทั้ง 10 มิติ กับผลการดำเนินงานของวิสาหกิจชุมชนทั้ง 5 ด้าน โดยผลการทดสอบสมมติฐานพบว่า ความเป็นผู้ประกอบการ (ENP) ส่งผลเชิงบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติต่อ ความคิดสร้างสรรค์ขององค์กร (OCR) (H1a : $\beta_1 = .148$, $p < 0.10$) ความยืดหยุ่นขององค์กร (ORF) (H1b : $\beta_{13} = .194$, $p < 0.01$) และความอยู่รอดขององค์กร (OSV) (H1e : $\beta_{49} = .130$, $p < 0.10$) จึงทำให้ยอมรับสมมติฐานที่ H1a, H1b และ H1e นอกจากนี้ จะพบว่า ความเป็นผู้ประกอบการ (ENP) ไม่ส่งผลต่อ นวัตกรรมองค์กร (ORI) (H1c : $\beta_{25} = .068$, $p > 0.10$) และความสำเร็จขององค์กร (OSC) (H1d : $\beta_{37} = .002$, $p > 0.10$) จึงทำให้ปฏิเสธสมมติฐานที่ H1c และ H1d

การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ (KNM) ส่งผลเชิงบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติต่อ นวัตกรรมองค์กร (ORI) (H2c : $\beta_{26} = .193, p < 0.10$) จึงทำให้ยอมรับสมมติฐานที่ H2c นอกจากนี้จะพบว่า การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ (KNM) ไม่ส่งผลต่อ ความคิดสร้างสรรค์ขององค์กร (OCR) (H2a : $\beta_2 = .175, p > 0.10$) ความยืดหยุ่นขององค์กร (ORF) (H2b : $\beta_{14} = .101, p > 0.10$) ความสำเร็จขององค์กร (OSC) (H2d : $\beta_{38} = .057, p > 0.10$) และความอยู่รอดขององค์กร (OSV) (H2e : $\beta_{50} = .008, p > 0.10$) จึงทำให้ปฏิเสธสมมติฐานที่ H2a, H2b, H2d และ H2e

ความสามารถในการประยุกต์ (APP) ส่งผลเชิงบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติต่อ ความคิดสร้างสรรค์ขององค์กร (OCR) (H3a : $\beta_3 = .196, p < 0.10$) จึงทำให้ยอมรับสมมติฐานที่ H3a นอกจากนี้จะพบว่า ความสามารถในการประยุกต์ (APP) ไม่ส่งผลต่อ ความยืดหยุ่นขององค์กร (ORF) (H3b : $\beta_{15} = .093, p > 0.10$) นวัตกรรมองค์กร (ORI) (H3c : $\beta_{27} = .117, p > 0.10$) ความสำเร็จขององค์กร (OSC) (H3d : $\beta_{39} = .012, p > 0.10$) และความอยู่รอดขององค์กร (OSV) (H3e : $\beta_{51} = .135, p > 0.10$) จึงทำให้ปฏิเสธสมมติฐานที่ H3b – H3e

คุณลักษณะเชิงรุก (PRP) ส่งผลเชิงบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติต่อ ความสำเร็จขององค์กร (OSC) (H4d : $\beta_{40} = .172, p < 0.10$) จึงทำให้ยอมรับสมมติฐานที่ H4d นอกจากนี้จะพบว่า คุณลักษณะเชิงรุก (PRP) ไม่ส่งผลต่อ ความคิดสร้างสรรค์ขององค์กร (OCR) (H4a : $\beta_4 = .156, p > 0.10$) ความยืดหยุ่นขององค์กร (ORF) (H4b : $\beta_{16} = .011, p > 0.10$) นวัตกรรมองค์กร (ORI) (H4c : $\beta_{28} = .021, p > 0.10$) และความอยู่รอดขององค์กร (OSV) (H4e : $\beta_{52} = .045, p > 0.10$) จึงทำให้ปฏิเสธสมมติฐานที่ H4a – H4c และ H4e

การปรับมุมมองระบบการดำเนินงาน (ASP) ส่งผลเชิงบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติต่อ ความคิดสร้างสรรค์ขององค์กร (OCR) (H5a : $\beta_5 = .264, p < 0.01$) จึงทำให้ยอมรับสมมติฐานที่ H5a นอกจากนี้จะพบว่า การปรับมุมมองระบบการดำเนินงาน (ASP) ไม่ส่งผลต่อ ความยืดหยุ่นขององค์กร (ORF) (H5b : $\beta_{17} = .058, p > 0.10$) นวัตกรรมองค์กร (ORI) (H5c : $\beta_{29} = .078, p > 0.10$) ความสำเร็จขององค์กร (OSC) (H5d : $\beta_{41} = .085, p > 0.10$) และความอยู่รอดขององค์กร (OSV) (H5e : $\beta_{53} = .050, p > 0.10$) จึงทำให้ปฏิเสธสมมติฐานที่ H5b – H5e

วิสัยทัศน์องค์กรการปรับเปลี่ยน (TOV) ส่งผลเชิงบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติต่อ นวัตกรรมองค์กร (ORI) (H6c : $\beta_{30} = .225, p < 0.10$) และความอยู่รอดขององค์กร (OSV) (H6e : $\beta_{54} = .292, p < 0.01$) จึงทำให้ยอมรับสมมติฐานที่ H6c และ H6e นอกจากนี้จะพบว่า วิสัยทัศน์องค์กรการปรับเปลี่ยน (TOV) ไม่ส่งผลต่อ ความคิดสร้างสรรค์ขององค์กร (OCR) (H6a : $\beta_6 = .015, p > 0.10$) ความยืดหยุ่นขององค์กร (ORF) (H6b : $\beta_{18} = .126, p > 0.10$) และความสำเร็จขององค์กร (OSC) (H6d : $\beta_{42} = .122, p > 0.10$) จึงทำให้ปฏิเสธสมมติฐานที่ H6a, H6b และ H6d

ขีดความสามารถด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ (ITC) ส่งผลเชิงบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติต่อ ความคิดสร้างสรรค์ขององค์กร (OCR) (H7a : $\beta_7 = .221, p < 0.10$) ความยืดหยุ่นขององค์กร (ORF) (H7b : $\beta_{19} = .232, p < 0.01$) ความสำเร็จขององค์กร (OSC) (H7d : $\beta_{43} = .303, p < 0.01$) และความอยู่รอดขององค์กร (OSV) (H7e : $\beta_{55} = .422, p < 0.01$) จึงทำให้ยอมรับสมมติฐานที่ H7a, H7b, H7d และ H7e นอกจากนี้จะพบว่า ขีดความสามารถด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ (ITC) ไม่ส่งผลต่อนวัตกรรมองค์กร (ORI) (H7c : $\beta_{31} = .081, p > 0.10$) จึงทำให้ปฏิเสธสมมติฐานที่ H7c

ประสบการณ์ทางธุรกิจ (BEX) ส่งผลเชิงบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติต่อ ความคิดสร้างสรรค์ขององค์กร (OCR) (H8a : $\beta_8 = .265, p < 0.01$) และความสำเร็จขององค์กร (OSC) (H8d : $\beta_{44} = .341, p < 0.01$) จึงทำให้

ยอมรับสมมติฐานที่ H8a และ H8d นอกจากนี้จะพบว่า ประสิทธิภาพทางธุรกิจ (BEX) ไม่ส่งผลต่อ ความยืดหยุ่นขององค์กร (ORF) (H8b : $\beta_{20} = .090$, $p > 0.10$) นวัตกรรมองค์กร (ORI) (H8c : $\beta_{32} = .063$, $p > 0.10$) และความอยู่รอดขององค์กร (OSV) (H8e : $\beta_{56} = .035$, $p > 0.10$) จึงทำให้ปฏิเสธสมมติฐานที่ H8b, H8c และ H8e

ความพร้อมของทรัพยากรขององค์กร (ORR) ส่งผลเชิงบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติต่อ ความยืดหยุ่นขององค์กร (ORF) (H9b : $\beta_{21} = .417$, $p < 0.01$) นวัตกรรมองค์กร (ORI) (H9c : $\beta_{33} = .383$, $p < 0.01$) และความอยู่รอดขององค์กร (OSV) (H9e : $\beta_{57} = .150$, $p < 0.10$) จึงทำให้ยอมรับสมมติฐานที่ H9b, H9c และ H9e นอกจากนี้จะพบว่า ความพร้อมของทรัพยากรขององค์กร (ORR) ไม่ส่งผลต่อ ความคิดสร้างสรรค์ขององค์กร (OCR) (H9a : $\beta_9 = .022$, $p > 0.10$) และความสำเร็จขององค์กร (OSC) (H9d : $\beta_{45} = .114$, $p > 0.10$) จึงทำให้ปฏิเสธสมมติฐานที่ H9a และ H9d

บรรยากาศองค์กร (ORC) ส่งผลเชิงบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติต่อนวัตกรรมองค์กร (ORI) (H10c : $\beta_{34} = .223$, $p < 0.05$) ความสำเร็จขององค์กร (OSC) (H10d : $\beta_{46} = .352$, $p < 0.01$) และความอยู่รอดขององค์กร (OSV) (H10e : $\beta_{58} = .385$, $p < 0.01$) จึงทำให้ยอมรับสมมติฐานที่ H10c - H10e นอกจากนี้จะพบว่า บรรยากาศองค์กร (ORC) ไม่ส่งผลต่อ ความคิดสร้างสรรค์ขององค์กร (OCR) (H10a : $\beta_{10} = .173$, $p > 0.10$) และความยืดหยุ่นขององค์กร (ORF) (H10b : $\beta_{22} = .124$, $p > 0.10$) จึงทำให้ปฏิเสธสมมติฐานที่ H10a – H10b

ความคิดสร้างสรรค์ขององค์กร (OCR) ส่งผลเชิงบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติต่อความสำเร็จขององค์กร (OSC) (H11 : $\beta_{61} = .430$, $p < 0.01$) จึงทำให้ยอมรับสมมติฐานที่ H11 นอกจากนี้พบว่า ความยืดหยุ่นขององค์กร (ORF) ส่งผลเชิงบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติต่อ ความสำเร็จขององค์กร (OSC) (H12 : $\beta_{62} = .281$, $p < 0.01$) จึงทำให้ยอมรับสมมติฐานที่ H12 รวมไปถึงนวัตกรรมองค์กร (ORI) ที่ส่งผลเชิงบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติต่อ ความสำเร็จขององค์กร (OSC) (H13 : $\beta_{63} = .275$, $p < 0.01$) จึงทำให้ยอมรับสมมติฐานที่ H13 ท้ายที่สุด พบว่า ความสำเร็จขององค์กร (OSC) ส่งผลเชิงบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติต่อ ความอยู่รอดขององค์กร (OSV) (H14 : $\beta_{66} = .789$, $p < 0.01$) จึงทำให้ยอมรับสมมติฐานที่ H14

ตาราง 3 ผลของการวิเคราะห์ถดถอยวิธีกำลังสองน้อยที่สุด (Results of Regression Analysis)

กลยุทธ์การ บริหารความเสี่ยง	ผลการดำเนินงานของวิสาหกิจชุมชน						
	Eq.1	Eq.2.	Eq.3	Eq.4	Eq.5	Eq.6	Eq.7
	OCR	ORF	ORI	OSC	OSV	OSC	OSV
ENP	.148* (.084)	.194*** (.064)	.068 (.081)	.002 (.070)	.130* (.074)		
KNM	.175 (.110)	.101 (.085)	.193* (.107)	.057 (.092)	.008 (.097)		
APP	.196* (.110)	.093 (.085)	.117 (.107)	.012 (.093)	.135 (.098)		
PRP	.156 (.110)	.011 (.085)	.021 (.107)	.172* (.093)	.045 (.098)		

ตาราง 3 ผลของการวิเคราะห์ถดถอยวิธีกำลังสองน้อยที่สุด ((Results of Regression Analysis) (ต่อ)

กลยุทธ์การ บริหารความเสี่ยง	ผลการดำเนินงานของวิสาหกิจชุมชน						
	Eq.1	Eq2.	Eq.3	Eq.4	Eq.5	Eq.6	Eq.7
	OCR	ORF	ORI	OSC	OSV	OSC	OSV
ASP	.264*** (.106)	.058 (.082)	.078 (.103)	.085 (.089)	.050 (.094)		
TOV	.015 (.134)	.126 (.103)	.225* (.130)	.122 (.113)	.292*** (.119)		
ITC	.221* (.123)	.232*** (.095)	.081 (.120)	.303*** (.104)	.422*** (.109)		
BEX	.265*** (.106)	.090 (.082)	.063 (.103)	.341*** (.089)	.035 (.094)		
ORR	.022 (.099)	.417*** (.076)	.383*** (.096)	.114 (.083)	.150* (.087)		
ORC	.173 (.115)	.124 (.088)	.223** (.111)	.352*** (.097)	.385*** (.102)		
OCR						.430*** (.067)	
ORF						.281*** (.071)	
ORI						.275*** (.074)	
OSC							.789*** (.059)
OCP	.077 (.138)	.047 (.107)	.142 (.134)	.042 (.116)	.043 (.122)	.077 (.099)	.036 (.130)

***p<0.01, **p<0.05, *p<0.10

ในปัจจุบันภายใต้สภาพแวดล้อมทางเศรษฐกิจที่เปลี่ยนแปลงไปอยู่ตลอดเวลา มีการแข่งขันในระดับโลก ประกอบกับความซับซ้อนในการแข่งขันที่มีเพิ่มมากขึ้นทั่วโลก องค์กรจึงมีความจำเป็นจะต้องแสวงหากลยุทธ์ที่แปลกใหม่และมีประสิทธิภาพ เพื่อที่จะนำมาช่วยให้องค์กรดำเนินงานได้อย่างมีประสิทธิภาพและเกิดความได้เปรียบทางการแข่งขัน ซึ่งกลยุทธ์การบริหารความเสี่ยง ก็เป็นอีกหนึ่งกลยุทธ์ที่มีความสำคัญในการดำเนินงานขององค์กร เพราะเป็นกลยุทธ์ที่จะช่วยปรับเปลี่ยน ผลักดันองค์กรได้ในสภาวะการเปลี่ยนแปลงที่รวดเร็วในปัจจุบัน และยังสามารถทำให้องค์กรเกิดความได้เปรียบทางการแข่งขันอย่างยั่งยืน และอยู่รอดได้ในอนาคต

วัตถุประสงค์หลักของการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ คือ เพื่อศึกษากลยุทธ์การบริหารความเสี่ยงที่ส่งผลต่อความอยู่รอดขององค์กร โดยใช้ข้อมูลจากวิสาหกิจชุมชนในจังหวัดเลย จำนวน 110 แห่ง ผลการศึกษาแสดงให้เห็นว่า ทั้ง 10 มิติของ

กลยุทธ์การบริหารความเสี่ยง จะส่งผลกระทบต่อเชิงบวกต่อผลการดำเนินงานของวิสาหกิจชุมชนทั้งด้านและที่ส่งผลกระทบต่อเชิงบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติมากที่สุด คือ ขีดความสามารถด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ รองลงมาคือ บรรยากาศองค์กร ประสิทธิภาพทางธุรกิจ และความพร้อมของทรัพยากรขององค์กร การบริหารความเสี่ยงจะส่งผลกระทบต่อความสามารถขององค์กร ที่จะตอบสนองต่อการดำเนินงานและวัตถุประสงค์เชิงกลยุทธ์ขององค์กร ในสภาพแวดล้อมทางเศรษฐกิจที่มีการแข่งขันมากขึ้นกว่าเดิม จะทำให้เกิดความเสี่ยงในเรื่องของความไม่แน่นอน และมีความผันผวนอย่างรวดเร็ว โดยจะส่งผลต่อการทำกำไร และความยืดหยุ่นขององค์กร (Figueira-de-Lemos, Johanson and Vahine, 2011 : 143) การบริหารความเสี่ยงเป็นเทคนิคที่มีประสิทธิภาพในการลดผลกระทบที่ไม่พึงประสงค์ของความเสี่ยงและเพิ่มประสิทธิภาพการใช้ประโยชน์จากสถานการณ์ที่มีความเสี่ยง (Essinger and Rosen, 1991)

5. ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยในอนาคต

5.1 ข้อเสนอแนะในงานวิจัย

วิสาหกิจที่จะประสบความสำเร็จ และอยู่รอดได้ในสภาวะเศรษฐกิจที่ผันแปรในปัจจุบันจำเป็นต้องเพิ่มขีดความสามารถด้านเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการตลาด การโฆษณาและประชาสัมพันธ์สินค้าผ่านสื่อออนไลน์ต่าง ๆ เช่น เว็บไซต์ของหน่วยงานราชการ หรือการสร้างเว็บไซต์เพื่อประชาสัมพันธ์สินค้าและเพื่อการจำหน่ายสินค้าด้วยตนเอง โดยภาครัฐจะต้องสนับสนุนให้ผู้ประกอบการวิสาหกิจชุมชนได้พัฒนาตนเองด้วยการฝึกอบรม การสร้างเว็บเพจ โดยใช้แอปพลิเคชันสำเร็จรูปที่มีให้ใช้ฟรี เป็นต้น และยังคงต้องสร้างบรรยากาศองค์กรให้เป็นบรรยากาศแห่งการเรียนรู้ไม่สิ้นสุด สร้างให้เป็นบรรยากาศแห่งความคิดสร้างสรรค์ แลกเปลี่ยนเรียนรู้ซึ่งกันและกัน ไม่จำกัดอยู่กับสิ่งเดิม ๆ และมีการพัฒนาแบบไม่หยุดนิ่ง สร้างบรรยากาศแห่งความเป็นที่เป็นนื่อง ความอบอุ่น ช่วยเหลือเกื้อกูล ซึ่งจะเป็นการผลักดันให้เกิดความร่วมมือ สัมคสมานสามัคคีกันมากยิ่งขึ้น

อีกปัจจัยหนึ่งที่จะทำให้วิสาหกิจชุมชนประสบความสำเร็จและอยู่รอดได้ คือ จะต้องมีความคิดสร้างสรรค์ สร้างนวัตกรรมใหม่ ๆ และมีความยืดหยุ่นในการดำเนินงาน สามารถปรับเปลี่ยนได้ตามสถานการณ์ปัจจุบัน ซึ่งปัจจัยเหล่านี้จะทำให้การดำเนินงานของวิสาหกิจชุมชนประสบความสำเร็จได้อย่างยั่งยืน และมีประสิทธิภาพในการดำเนินงานมากที่สุด ซึ่งปัจจัยที่จะทำให้เกิดความคิดสร้างสรรค์ประกอบด้วย ความสามารถในการประยุกต์ใช้สิ่งต่าง ๆ รอบตัว การปรับมุมมองระบบการดำเนินงาน ที่จะเน้นการพัฒนากระบวนการดำเนินงานที่ดีและการบูรณาการระบบต่าง ๆ เข้าด้วยกัน เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการดำเนินงานรวมถึงการเพิ่มประสิทธิภาพทางธุรกิจให้มากยิ่งขึ้น ในการสร้างนวัตกรรมใหม่ ๆ นั้น จะต้องมีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ซึ่งกันและกัน มีวิสัยทัศน์ขององค์กรการปรับเปลี่ยนที่จะไม่หยุดนิ่ง สร้างบรรยากาศแห่งการเรียนรู้ที่ไม่หยุดนิ่ง สร้างความยืดหยุ่นขององค์กรด้วยความเป็นผู้ประกอบการที่มีประสิทธิภาพ เพิ่มขีดความสามารถด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ และมีความพร้อมของทรัพยากรขององค์กรในทุก ๆ ด้าน

5.2 ข้อเสนอแนะในงานวิจัยครั้งต่อไป

เนื่องจากการดำเนินการวิจัยในครั้งนี้มีเวลาที่จำกัด จึงมีข้อจำกัดในการดำเนินการวิจัยกรณีที่ต้องการทดสอบแนวทางการพัฒนาการบริหารความเสี่ยงจากผลการวิจัยที่ได้นี้ ดังนั้นต่อไปในอนาคตจึงควรมีการทดสอบแนวทาง และปัจจัยที่ได้จากผลการวิจัยโดยดำเนินการเป็นลักษณะการวิจัยเชิงปฏิบัติการต่อไป และควรทำการวิจัยในรูปแบบการบริหารความเสี่ยงกับกลุ่มตัวอย่างอื่น เช่น หน่วยงานภาครัฐ หรือเอกชน เพื่อที่จะได้ทราบแนวทางในการบริหารความเสี่ยงในด้านของการทำงาน สามารถที่จะบริหารให้เกิดความเสี่ยงในการดำเนินงานน้อยที่สุดหรือไม่มีความเสี่ยงเลย ซึ่งจะส่งผลให้การดำเนินงานเกิดประสิทธิภาพสูงสุด

เอกสารอ้างอิง

- ธงพล พรหมสาขา ณ สกลนคร และ อุทิศ สังขรัตน์. (2556). แนวทางการพัฒนาการดำเนินงานของวิสาหกิจชุมชนในเขตลุ่มทะเลสาบสงขลา. *สงขลา: มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์*.
- สำนักงานบริหารมาตรฐานผลิตภัณฑ์ชุมชน สำนักงานมาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม. (2558). รายชื่อวิสาหกิจชุมชนที่ได้รับการรับรองคุณภาพผลิตภัณฑ์ชุมชน จังหวัดเลย. ค้นเมื่อ 17 กุมภาพันธ์ 2559, จาก <http://www.tisi.go.th>.
- สำนักงานเลขาธิการคณะกรรมการส่งเสริมวิสาหกิจชุมชนจังหวัดเลย. (2554). รายงานข้อมูลวิสาหกิจชุมชนจังหวัดเลย ข้อมูลประกอบตัวชี้วัดเกษตรจังหวัดรอบที่ 2/2554. *เลย: สำนักงานเกษตรจังหวัดเลย*.
- Aaker, D.A., Kumar, V. & Day, G.S. (2001). Marketing research. 7th ed. New York: John Wiley and Sons.
- Amabile, T. M. (1979). Effects of external evaluation on artistic creativity. *Journal of Personality and Social Psychology*, 25,23-37.
- Amdam, R.P. (2014). Sharing knowledge in network organizations. *Business Review*.
- Andersen, P.H., Kragh, H., & Lettl, C. (2013). Spanning organizational boundaries to manage creative processes : The case of the LEGO group. *Industrial Marketing Management*, 42(1), 125-134.
- Armstrong, J.S. & Overton, T.S. (1979). Estimating Nonresponse Bias in Mail Surveys. *Journal of Marketing Research*, 14(3), 396-402.
- Arnold, V., Tanya, B., Joseph, C. & Steve, G.S. (2011). The role of strategic enterprise risk management and organizational flexibility in Easing New Regulatory Compliance. *International Journal of Accounting Information Systems*. 12, 171-188.
- Baden-Fuller, C. & Volberda, H.W. (1997). Strategic renewal : How large complex organizations prepare for the future. *International Studies of Management and Organization*, 27(2), 95-120.
- Cadez, S., & Guilding, C. (2008). An exploratory investigation of an integrated contingency model of strategic management accounting. *Accounting, Organizations and Society*, 33, 836-863.
- Capek, F.W. (2013). The experimentation imperative innovating at the pace of changing customer expectations. *Customer Innovation*, 1-5.
- Chalatharawat, J., & Ussahawanitakit, P. (2009). Accounting in formation usefulness for performance evaluation and its impact on the firm success : An empirical investigation of food manufacturing firm in Thailand. *Review of Business Research*, 9(2), 1-25.
- Cheung, SO., Wong, P.S.P., Fung, Ada,S.Y., & Coffey, W.V. (2006). Predicting project performance through neural networks. *International Journal of Project Management*, 24(3), 207-15.
- Chirico, F. (2008). The creation, sharing and transfer of knowledge in family business. *Journal of Small Business and Entrepreneurship*, 21(4), 413-433.
- Damanpour, F. (1991). Organizational innovation : A meta-analysis of effects of determinants and moderators. *Academy of Management Journal*, 34, 555-90.

- Danish, R.Q., Yasin M., Sadaf N., Hina A. & Hira H. (2013). Effect of knowledge sharing, participative decision making and transformational leadership on organizational performance. *World Applied Sciences Journal*, 24(10), 1339-1347.
- Essinger J., Rosen J., editors. (1991). Using technology for risk management. *England*.
- Figueira-de-Lemos, F., Jan, J., & Jan-Erik, V. (2011). Risk management in the internationalization process of the firm: A note on the Uppsala model. *Journal of World Business*. 46, 143-153.
- Grant, R.M. (1996). Prospering in dynamically-competitive environments : Organizational capability as knowledge integration. *Organizational Science*, 7(4), 375-87.
- Hair, Jr. J.F., Babin, B.J., & Anderson, R.E. (2010). Multivariate data analysis : A global perspective 7th ed. *New Jersey : Pearson Prentice Hall*.
- Ionescu, V.C., Viorel, C. & Elena D. (2012). Flexible organization. *Global Business and Management Research : An International Journal*, 4(3&4), 277-285.
- Leiblein, M.J., Reuer, J.J. & Dalsace, F. (2002). Do make or buy decision matter? The influence of organizational governance on technological performance. *Strategic Management Journal*, 23(9), 817-833.
- Nadkarni, S. & Herrmann, P. (2010). CEO personality, strategic flexibility, and firm performance : The case of the Indian business process outsourcing industry. *Academy of Management Journal*, 53(5), 1050-1073.
- Nonaka, I. (1994). A dynamic theory of organizational knowledge creation. *Organization Science*, 5(1), 14-37.
- Nunnally, J.C. & Bernstein, I.H. (1994). Psychometric Theory. 3th ed. *New York: McGraw-Hill*.
- Oldham, G. R. & Cummings, A. (1996). Employee creativity: Personal and contextual factors at work. *Academy of management journal*, 39(3), 607-634.
- Pansuppawatt, P., & Ussahawanitchakit, P. (2011). Strategic organizational creativity of medical and cosmetic businesses in Thailand : An empirical investigation of the antecedents and consequences. *International Journal of Strategic Management*, 11(2), 1-25.
- Quaadgras, A., Peter W. & Jeanne, W.R. (2014). Management commitments that maximize business impact from IT. *Journal of Information Technology*, 29, 114-127.
- Rodriguez, E., & John S.E. (2011). Transferring knowledge of risk management to the board of directors and executives. *Journal of Risk Management in Financial Institutions*. 5(2), 162-180.
- Verbano, C. & Karen, V. (2011). Development paths of risk management : Approaches, methods and fields of application. *Journal of Risk Research*. 14, 519-550.
- Shirazi, A., Saeed M. & Naser, P.A. (2011). Factors affecting employees' readiness for knowledge management. *European Journal of Economics*, 33, 167-177.

- Slater, S.F., & Narver, J.C. (1995). Market orientation and the learning organization. *Journal of Marketing*, 59(7), 63-74.
- Smith, H.A. & James, D.M. (2012). Instilling a shared-knowledge culture. *Queens University School of Business Kingston*, Ontario Canada
- Szczepanski, R. & Justyna, S-S. (2012). Risk management system in business relationships – polish case studies. *Industrial Marketing Management*. 1-10.
- Tan, W.L. & So-Jin Y. (2013). Organizational learning platform and new product development. *Singapore Management University*, 1-12.
- Thomke, S. (2013). Unlocking innovation through business experimentation. *The European Business Review*.
- Zahra, S., Neubaum, D., & Larrenta, B. (2007). Knowledge sharing and technological capabilities : The moderating role of family involvement. *Journal of Business Research*, 60,1070-1079.